

Tisk a informace

Soudní dvůr Evropské unie
TISKOVÁ ZPRÁVA č. 119/13
V Lucemburku dne 26. září 2013

Rozsudek ve věci C-509/11
ÖBB-Personenverkehr AG

Cestující mají v případě významného zpoždění nárok na vrácení části ceny přepravního dokladu, i když bylo zpoždění vyvoláno zásahem vyšší moci

Dopravce se nemůže zbavit své povinnosti vrátit jízdné s odkazem na normy mezinárodního práva, které jej v případě zásahu vyšší moci zprošťují povinnosti nahradit škodu způsobenou zpožděním.

Nařízení o právech a povinnostech cestujících v železniční dopravě¹ stanoví, že odpovědnost železničních podniků v případě zpoždění se – s výhradou příslušných ustanovení tohoto nařízení – řídí Jednotnými právními předpisy pro smlouvu o mezinárodní železniční přepravě osob².

Podle těchto Jednotných právních předpisů, spadajících do mezinárodního práva a převzatých do přílohy nařízení, odpovídá železniční dopravce cestujícímu za škodu, která vznikla tím, že v cestě nebylo možné pokračovat téhož dne kvůli zpoždění nebo proto, že pokračování v cestě téhož dne nebylo za daných okolností únosné. Této odpovědnosti je však dopravce zproštěn, je-li zpoždění vyvoláno zásahem vyšší moci, tedy zejména okolnostmi, které nemají původ v železničním provozu a kterým dopravce nemohl zabránit.

Nařízení samo pak stanoví, že cestující, jehož spoj je zpožděn o více než jednu hodinu, může od železničního podniku požadovat částečné vrácení jízdného. Toto odškodnění činí v případě zpoždění o 60 až 119 minut nejméně 25 % ceny přepravního dokladu a v případě zpoždění o 120 a více minut nejméně 50 % této ceny. Nařízení nestanoví žádnou výjimku z nároku na toto odškodné pro případ, že by zpoždění bylo vyvoláno zásahem vyšší moci.

V tomto kontextu se Verwaltungsgerichtshof (nejvyšší správní soud, Rakousko) dotázal Soudního dvora, zda je v případě zpoždění spoje vyvolaného zásahem vyšší moci možné zprostit železniční podnik jeho povinnosti vyplatit odškodnění z ceny přepravního dokladu. Rakouský nejvyšší správní soud musí totiž rozhodnout o správní žalobě rakouského železničního podniku ÖBB-Personenverkehr AG proti rozhodnutí, kterým mu rakouský drážní úřad uložil povinnost odstranit z všeobecných obchodních podmínek ustanovení vylučující odškodnění v případech vyšší moci.

V dnešním rozsudku Soudní dvůr nejprve konstatuje, že **samotné nařízení nezprošťuje železniční podniky povinnosti vyplatit odškodnění, je-li zpoždění vyvoláno zásahem vyšší moci.**

Dále Soudní dvůr poznamenává, že **Jednotné právní předpisy**, které zprošťují dopravce povinnosti vyplatit odškodnění v případě zásahu vyšší moci, se týkají jen nároku cestujících na **náhradu škody** vzniklé v důsledku zpoždění nebo odřeknutí spoje. Naproti tomu účel odškodnění stanoveného **nařízením**, jehož výše se počítá z ceny přepravního dokladu, je zcela jiný, a sice **kompensovat cestujícímu cenu, kterou zaplatil jako protihodnotu za službu, která nakonec nebyla poskytnuta v souladu s přepravní smlouvou.** Jde navíc o formu finančního vyrovnání paušální a standardizované povahy – na rozdíl od odpovědnosti podle Jednotných právních předpisů, u níž je nezbytné individuální ohodnocení způsobené škody. Vzhledem k tomu, že se

¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1371/2007 ze dne 23. října 2007 o právech a povinnostech cestujících v železniční dopravě (Úř. věst. L 315, s. 14).

² Jednotné právní předpisy pro smlouvu o mezinárodní železniční přepravě osob, které jsou součástí Úmluvy o mezinárodní železniční přepravě ze dne 9. května 1980 ve znění Vilniuského protokolu ze dne 3. června 1999.

v těchto dvou případech jedná o naprosto odlišné režimy odpovědnosti, mohou se cestující vedle paušálního odškodnění domáhat i náhrady škody podle Jednotných právních předpisů.

Za těchto okolností **Soudní dvůr uzavírá, že důvody pro zproštění odpovědnosti dopravce stanovené v Jednotných právních předpisech nelze uplatnit u odškodňování podle nařízení.** V této souvislosti poukazuje Soudní dvůr na přípravné dokumenty k nařízení, z nichž jednoznačně vyplývá, že unijní zákonodárce záměrně rozšířil povinnost vyplatit odškodnění i na případy, kdy jsou dopravci zproštěni odpovědnosti za škodu podle Jednotných právních předpisů.

Soudní dvůr odmítá i to, že by se měla obdobně použít ustanovení o vyšší moci obsažená v předpisech o právech cestujících v jiných druzích dopravy, například v letecké, lodní či autobusové dopravě. Jednotlivé způsoby dopravy totiž nejsou vzhledem k podmínkám jejich používání zaměnitelné, takže není srovnatelná ani situace podniků působících v odvětvích různých způsobů dopravy.

Za těchto okolností Soudní dvůr odpovídá, že **železniční podnik nemůže zahrnout do svých všeobecných přepravních podmínek ustanovení, podle něhož je zproštěn povinnosti vyplatit odškodnění z ceny přepravního dokladu z důvodu zpoždění, je-li zpoždění vyvoláno zásahem vyšší moci.**

UPOZORNĚNÍ: Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce umožňuje soudům členských států, aby v rámci sporu, který projednávají, položily Soudnímu dvoru otázky týkající se výkladu práva Unie nebo platnosti aktu Unie. Soudní dvůr nerozhoduje ve sporu před vnitrostátním soudem. Vnitrostátní soud musí věc rozhodnout v souladu s rozhodnutím Soudního dvora. Toto rozhodnutí je stejně tak závazné pro ostatní vnitrostátní soudy, které případně budou projednávat podobný problém.

Neoficiální dokument pro potřeby sdělovacích prostředků, který nezavazuje Soudní dvůr.

[Úplné znění](#) rozsudku se zveřejňuje na internetové stránce CURIA v den vyhlášení.

Kontaktní osoba pro tisk: Balázs Lehoczki ☎ (+352) 4303 5499

Obrazový záznam z vyhlášení rozsudku je dostupný na [Europe by Satellite](#) ☎ (+32) 2 2964106